

Trideset let Muzeja Železniki

31. avgusta 1969 je bilo z odprtjem Muzejske zbirke Železniki kronano skoraj štiri leta trajajoče delo postavljanja za javnost odprte zbirke. Tega dne so namreč člani takrat Muzejskega društva v Škofji Loki, Pododbora Železniki, prebivalce Selške doline povabili k ogledu svojega dela.

Leta 1999 torej Muzej Muzejskega društva Železniki praznuje svojo tridesetletnico. V okviru praznovanja smo 27. avgusta odprli razstavo domačina, fotografa Aleksandra Čufarja z naslovom Lepote Selške doline. 4. septembra pa je bila osrednja proslava ob praznovanju 30-letnice delovanja muzeja. Kulturni program so pripravili Pihalni orkester Alpse Železniki ter člani KUD France Koblar Železniki. Recitatorji so predstavili knjigo Antona Globočnika pl. Sorodolskega *„Rudniški in fužinarski kraj Železniki“*, ki jo je izdal leta 1867, v začetku oktobra leta 1999 pa je izšla v novem prevodu Jožeta Dolenca.

V slavnostnem govoru je predsednik Muzejskega društva Anton Tavčar na kratko predstavil dejavnosti društva pri razvoju muzeja v teh tridesetih letih, ki so pripeljale do tega, da zbirkam v Železnikih danes lahko s ponosom rečemo »naš muzej«. Glavni del govora pa se je nanašal predvsem na načrte društva, ki niso omejeni samo na delovanje in razvoj muzeja, pač pa vključujejo mnogo širši pogled na varovanje naravne in kulturne dediščine ter raziskovanje zgodovine Selške doline.

Ob praznovanju smo podelili tudi dve priznanji Muzejskega društva Železniki. Prejela sta jih Franc Konjar in Matevž Trojar.

Franc Konjar je bil skoraj 20 let vodja muzeja, kustos, tajnik in blagajnik društva, skratka duša organizacije. S svojim poznavanjem zgodovine kraja, delovno vnemo, doslednostjo, z zvezami in poznanstvi se je razdalja družstvu, s tem pa tudi širši javnosti. Brez njegovega velikega prispevka si uspešnosti društva in delovanja muzeja skoraj ne znamo zamišljati.

Matevž Trojar pa je eden od pionirjev društva, saj je na tem področju deloval, še preden je bilo društvo uradno ustanovljeno. V tridesetletnem obdobju pa ga vedno srečujemo kot dejavnega člana društva v upravnem ali nadzornem odboru, katerima je tudi večkrat predsedoval. Neštete so dejavnosti, s katerimi se je v korist društva ukvarjal, in takega, dejavnega poznamo še danes.

Glavni del prireditve pa je bila otvoritev prenovljenega dela pritličja muzeja. Trak je slovesno prerezal župan občine Železniki, Miha Prevc. V otvoritvenem govoru je najprej čestital Muzejskemu društvu ob jubileju muzeja ter se članom zahvalil za njihovo delo, ki ga vlagajo v napredek muzejske dejavnosti, ter za njihovo navdušenje tudi na drugih področjih. Opozoril je na zahtevne naloge, ki čakajo kraj in občino pri

varovanju naravne in kulturne dediščine in kulturnih spomenikov. Izrazil je željo, da bi bilo v kraju še več podobnih zanesenjakov, ki bi v prihodnosti pomagali z večjo zavzetostjo pri ohranjanju in prenovi spomeniško zaščitenega mestnega jedra.

S prenovi muzejske – Plavčeve hiše smo pričeli v letu 1996, ko je bil izdelan izvedbeni projekt. Ta je predvidel celovito obnovo stavbe, zato smo ga razdelili na več faz. S prenovi pritličja se je končala prva faza. V jeseni 1997 smo najprej predstavili kurilnico iz glavnega v pomožni objekt in jo hkrati posodobili za kurjenje s plinskim oljem. Zato je bilo treba postaviti nov dimnik, vkopati cisterno in zgraditi kineto do glavnega objekta. Pozimi 1998/1999 pa je potekala glavna prenova. Najprej smo zamenjali okna in vrata na cestni fasadi. Vhodna vrata so bila prestavljena v os veže, odprtine oken so bile zmanjšane, okna so spet dobila profilirane kamnite okvirje. Cestna fasada je tako dobila videz izpred osemdesetih let, ko je nestrokovna predelava stavbe v trgovino porušila njeno arhitekturno podobo. Prenova se je nato nadaljevala v stavbi. Odstranili smo naknadne prezidave prostorov in tako spet dobili glavno vežo kot sprejemni prostor, hkrati pa smo odprli stopnišče v nadstropje. Tako sedaj stavbe med ogledom ni več treba zapuščati. Nato smo odstranili vse tlake, uredili hidro- in termooizolacijo, pod novimi tlaki izvedli vse strojne in električne napeljave ter na betonski estrih položili ročno izdelani opečni tlakovec. Pritličje je tako spet dobilo topel in domač obraz, eksponatov v zbirkah pritličja pa ne uničuje več vlaga. Novi radiatorji ter nova svetila v pritličju pa tudi v mrzlih in mračnih dneh omogočajo prijeten ogled zbirk. Vsa dela je izvajalo SGP Tehnik s kooperanti. S prenovi smo dosegli vse načrtovane spremembe stavbe in se hkrati držali vseh zahtev spomeniškega varstva.

Prenova je v teh treh letih zahtevala nekaj več kot 13 milijonov tolarjev sredstev. V polovičnih deležih sta jih zagotovila Ministrstvo za kulturo ter Občina Železniki, nekaj pa smo prispevali tudi sami.

Vse te nove pridobitve smo si ob koncu prireditve tudi skupaj ogledali, ob kozarčku in prigrizku pa so se že pletli načrti za naprej. Ob sedanji dinamiki del bo muzejska hiša v Železnikih do praznovanja naslednje okrogle obletnice dokončno urejena in lahko bomo spet s ponosom rekli: Lep je naš muzej!

Na koncu le še zahvala vsem, ki nam pri delu pomagata, nas spodbujata in spremljata naše delo pri prenovi stavbe in napredku muzejske dejavnosti v Železnikih.

*Muzej Železniki.
Župan občine
Železniki Miba Prevc
odpira prenovljen del
pritličja (Foto
Aleksander Čufar)*